

**Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova**  
**Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți**  
**Facultatea de Drept și Științe Sociale**  
**Catedra de științe socio-umane și asistență socială**

## **CURRICULUM**

**la unitatea de curs *Istorie universală. Epoca contemporană***

**(învățământ cu frecvență, Ciclul I, studii superioare de licență)**

**Autor: conf. univ., dr. Gheorghe Neagu**

**Bălți, 2020**

Variantă actualizată, discutată și aprobată la Ședința Catedrei de științe socio-umane și asistență socială din 31.01.2020, proces verbal nr. 5

Confirmată în ședința Consiliului Facultății de Drept și Științe Sociale  
din 18.02.2020, proces verbal nr. 2

## I. Informații de identificare a cursului

Facultatea: Drept și Științe Sociale

Catedra: științe socio-umane și asistență socială

Domeniul general de studiu: 011 Științe ale educației

Domeniul de formare profesională 0114 Formarea profesorilor

Specialitatea 0114.11 Istorie 0114 15 Educație civică

Statutul: unitate de curs F. 05.O.036, 6 ECTS

### Administrarea unității de curs:

#### a) studii cu frecvență la zi

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Curs	Sem.	Lab.	L. ind.		
	6	180	40	50		90	Examen verbal	Româna

## II. Informații referitoare la cadrul didactic:

Numele, prenumele titularului cursului: **Gheorghe Neagu**

Gradul științific: conf. univ., dr.

e-mail: [neagu.gheorghe@gmail.com](mailto:neagu.gheorghe@gmail.com)

## III. Integrarea cursului în programul de studii

Unitatea de cursul *Istorie universală. Epoca contemporană* este prevăzută în planurile de învățământ pentru studenții de la specialitatea *Istorie și Educație civică*.

Unitatea de curs nominalizată are tangențe cu următoarele discipline prevăzute de planul de învățământ: F.01.O.003 Norme și valori civice în societatea democratică; S2.02.O.212 Drept

constituțional; F.04.O.027 Istoria universală. Epoca modernă; F.04.O.028 Istoria românilor. Epoca modernă; U.04.A.034/U.04.A.035 Civilizație europeană; F.05.O.037. Istoria românilor. Epoca contemporană; S1.05.A.140 Istoriografie universală modernă și contemporană/S1.05.A.141 Probleme actuale ale istoriei universale.

Dacă e să ne referim la caracterul tangențelor (sau corelațiilor), remarcăm următoarele:

a. unele unități de curs (F.01.O.003 Norme și valori civice în societatea democratică; S2.02.O.212 Drept constituțional; F.04.O.027) crează premise favorabile pentru sesizarea cadrului conceptual al evoluției vieții politice în epoca contemporană;

b) alte unități de curs (F.04.O.027 Istoria universală. Epoca modernă; F.04.O.028 Istoria românilor. Epoca modernă; U.04.A.034/U.04.A.035 Construcție europeană/Civilizație europeană) facilitează tratarea unor dimensiuni ale vieții economice, culturale și sociale din epoca contemporană, dat fiind faptul că geneza anumitor procese din epoca contemporană trebuie căutată în epoca modernă.

c) Unitățile de curs S1.05.A.140 Istoriografie universală modernă și contemporană/S1.05.A.141 Probleme actuale ale istoriei universale reprezintă un adevărat Ghid metodologic pentru identificarea celor mai actuale dimensiuni ale istoriei contemporane și tratarea adecvată a acestora.

La rândul său, unitatea de curs *Istorie universală. Epoca contemporană* crează repere teoretico-metodologice pentru identificarea particularităților istoriei contemporane a românilor, facilitează realizarea finalităților prevăzute de unele unități de curs (F.06..044 Educație civică: abordări științifice contemporane; S2.06.A.248 Protecția juridică a drepturilor copilului; S1.07.A.151 Metode și forme de represiuni staliniste în RSSM; S1.07.A. 153 Europa în perioada interbelică; S2.07.O. 257 Protecția juridică a drepturilor omului); S1.08.A.166 Rolul organizațiilor internaționale în dețășirea problemelor globale; S1.08.a. 165 Istoria artei contemporane.

În ceea ce privește obiectivele unității de curs *Istorie universală. Epoca contemporană*, acestea sunt următoarele:

- să cunoască, să înțeleagă, să analizeze și să explice principalele procese, fenomene și evenimente istorice din secolul XX-înc. sec. XXI.

- să poată acumula informațiile și aptitudinile metodologice necesare pentru a putea analiza și explica evenimentele istorice în perspectiva globală, regională și națională;

- să consolideze capacitatea de analiză;

- să știe să caute bibliografia de specialitate, să elaboreze referate, recenzii și prezentări dedicate problematicii studiate.

- să poată studia și explica dezvoltarea proceselor istorice în durata lor lungă sau incidentală, să poată contextualiza și structura discursiv tematici de istorie universală (politice, sociale, economice sau culturale) pe care să le poată proiecta la nivel național, regional, continental sau global.

#### **IV. Competențe prealabile:**

- identificarea și analiza relațiilor de cauzalitate și interdependență dintre diferite fenomenene și procese de factură politică, economică, socială, culturală;  
- capacitate de sinteză a activităților publice într-un cadru social concret.

#### **V. Competențe dezvoltate în cadrul cursului:**

##### **a. Competențe profesionale**

CP 1. Operarea cu fundamentele științifice ale istoriei, educației civice și ale științelor educației și utilizarea acestor noțiuni în comunicarea profesională;

CP 2. Proiectarea și realizarea unui demers de cercetare prin abilități de control și inovație în domeniul istoriei și educației civice;

CP3. Identificarea, analiza, aprecierea critică a relațiilor de cauzalitate și interdependență dintre diferite evenimente, procese, fenomene naționale și internaționale;

CP 6. Valorificarea informațiilor vizând varii contexte socio-umane și de identitate culturală.

##### **b. Competențe transversale**

CT1. Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale, în condiții de autonomie restrânsă și asistență calificată;

CT 2. Familiarizarea cu rolurile și activitățile specifice muncii în echipă și distribuirea de sarcini pentru nivelurile subordonate.

#### **VI. Finalitățile cursului:**

- la finele unității de curs se estimează că studentul va fi capabil să conceapă lumea contemporană ca un întreg funcțional (pe alocuri disfuncțional), în cadrul căruia toate componentele interacționează și se ajustează reciproc;
- va fi capabil să interpreteze adecvat fenomenele și procesele complexe în evoluție de natură economică, politică etc.
- va fi capabil să aplice metodele și tehnicile de cercetare științifică în evaluarea fenomenelor și proceselor în derulare;
- va promova în societate diversitatea, toleranța față de varietatea valorilor, mentalităților,

stilurilor de viață;

- va fi capabil să argumenteze predicții privind evoluția proceselor fundamentale istorice din lumea contemporană;
- va demonstra cunoașterea temeinică a problematicii istoriei universale contemporane prin capacitatea de a realiza analize critice a diverselor puncte de vedere formulate pe margine problemelor controversate ale istoriei umanității, fiind capabil să prelucreze adecvat informația în vederea asigurării funcționării Centrelor analitice, instituțiilor mass-media, organizațiilor de stat și obștești.
- va demonstra abilități și atitudini pentru valorificarea patrimoniului universal, promovând proiecte comunitare/sociale.

## VII. Calendarul desfășurării unității de curs

### a) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la curs

Nr.	Tema	Nr. de ore
1	Lumea la începutul Epocii Contemporane	2
2	Primul Război Mondial-conflict pentru reîmpărțirea lumii	2
3	Caracteristici generale și specifice ale regimurilor politice din perioada interbelică	2
4	Particularități și similitudini ale evoluției economice a statelor lumii	2
5	„Marea Depresiune”. New Deal-model pentru depășirea crizei economice	2
6	Diplomație și conflict în perioada interbelică	2
7	Al Doilea Război Mondial-impact asupra contemporaneității	4
8	Formarea lumii bipolare. Războiul Rece	4
9	State democratice în perioada postbelică	2
10	Fenomenul Miracolului economic: Germania și Japonia	2
11	Integrarea Economică Europeană. Crearea și evoluția Uniunii Europene	2
12	Regimuri totalitare și autoritare în perioada postbelică	2
13	U.R.S.S. în perioada postbelică	4
14	Mișcări de emancipare social-politică în sec. XX	4
15	Cultură și civilizație în secolul XX-înc. sec. XXI	2
16	Evoluții economice, sociale, politice, militare, culturale la începutul sec. al XXI-lea	2

	<b>Total</b>	<b>40</b>
--	--------------	-----------

**b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la seminar**

<b>Nr.</b>	<b>Tema</b>	<b>Nr. de ore</b>
1.	Conferința de pace de la Paris (1919) și semnificația deciziilor sale	2
2	Regimurile politice interbelice: democrație liberală versus totalitarism	6
3.	Regimuri dictatoriale în perioada interbelică (Ungaria, Polonia, Portugalia)	2
4	Viața economico-socială în perioada interbelică	2
5	Etapele principale ale dezvoltării statelor din Europa de Sud-Est în perioada interbelică	2
6	Cauzele și declanșarea ostilităților în timpul celui de-al Doilea Război Mondial	2
7	Evoluție relațiilor interaliatate în timpul celui de-al Doilea Război Mondial: 1939-1945	2
8	Crizele războiului rece (1948-1962)	2
9	Structurarea și evoluția blocului comunist (1945-1989)	2
10	Orientul Mijlociu în perioada postbelică	2
11	Sfârșitul războiului rece și structura noului sistem internațional	2
12	Economia principalelor puteri mondiale în perioada postbelică	4
13	Uniunea Sovietică în perioada postbelică	6
14	Particularitățile regimului comunist chinez. „Marele Salt Înainte” și <i>Revoluția culturală</i>	2
15	„Modelul chinez” de dezvoltare (1978-prezent)	2
16	America Latină la răscrucea sec.XX-XXI	2
17	Rolul <i>Mișcării de nealinieră</i> a țărilor afro-asiatice în anii „războiului rece”.	2
18	Instituțiile internaționale în perioada postbelică. Globalizarea	2
19	Problemele globale ale omenirii	2
20	Știința și cultura în epoca contemporană	2
	<b>Total</b>	<b>50</b>

## VIII. Conținuturi

### a) Curs

<p><b>Cursul nr.1 Lumea la începutul Epocii Contemporane</b></p> <p>Specificul studiului istoriei universale contemporane: perspective teoretice; periodizări și concepte</p> <p>Expansiunea economică a principalelor state ale lumii la începutul secolului XX</p> <p>Rivalitatea marilor puteri și amenințarea păcii.</p>
<p><b>Cursul nr.2 Primul Război Mondial-conflict pentru reîmpărțirea lumii</b></p> <p>Primul Război Mondial, 1914-1918</p> <p>Consecințele Primului Război Mondial.</p>
<p><b>Cursul nr.3 Caracteristici generale și specifice ale regimurilor politice din perioada interbelică</b></p> <p>Democrațiile interbelice: Franța, Marea Britanie, S.U.A</p> <p>Regimuri totalitare: fascismul italian, nazismul german, comunismul sovietic</p>
<p><b>Cursul nr.4 Particularități și similitudini ale evoluției economice a statelor lumii în prima jumătate a secolului al XX-lea</b></p> <p>Consecințele economice ale Primului Război Mondial</p> <p>Evoluția economică a principalelor state ale lumii în prima jumătate a sec.al XX-lea</p> <p>Ascensiunea americană</p> <p>Evoluția economiei în Uniunea Sovietică</p>
<p><b>Cursul nr.5 „Marea Depresiune”. New Deal-model pentru depășirea crizei economice</b></p> <p>Marea criză economică</p> <p>F.D.Roosevelt și politica de New Deal</p> <p>Criza economică și modalități de depășire a acesteia în alte state.</p>
<p><b>Cursul nr. 6. Diplomatie și conflict în perioada interbelică</b></p> <p>Noua ordine politică după Primul Război Mondial.</p> <p>Diplomația în perioada interbelică.</p> <p>Activitatea Societății Națiunilor în perioada interbelică.</p> <p>Pactul Ribbentrop-Molotov</p>
<p><b>Cursul nr.7 Al Doilea Război Mondial-impact asupra contemporaneității</b></p> <p>Prima fază a războiului 1939 – 1941</p> <p>A doua fază a războiului 1942 – 1943</p>



<p>Încheierea celui de-al Doilea Războiului Mondial 1944 – 1945</p> <p>Caracteristici generale ale celui de-al Doilea Război Mondial</p> <p>Repere cronologice ale celui de-al Doilea Război Mondial.</p>
<p><b>Cursul nr.8 State democratice în perioada postbelică</b></p> <p>Al doilea și al treilea val al democratizării</p> <p>Germania postbelică –exemplu elocvent de trecere de la totalitarism la democrație</p> <p>Nevoia vitală de democrație pluralistă, de respectarea drepturilor omului.</p>
<p><b>Cursul nr.9 Fenomenul Miracolului economic: Germania și Japonia</b></p> <p>Evoluția vieții economice în perioada postbelică</p> <p>Miracolul economic: Germania și Japonia</p> <p>Viața economică la începutul sec. al XXI-lea. Modelul chinez de dezvoltare</p>
<p><b>Cursul nr. 10. Crearea Comunităților Europene. Instituirea Uniunii Europene</b></p> <p>Ideea comunitară. Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO)</p> <p>Alte proiecte de integrare</p> <p>Crearea Comunității Economice Europene și a Euroatom</p> <p>Evoluții ulterioare</p> <p>Spre o uniune economic și monetară. Actul Unic European.</p> <p>Instituirea Uniunii Europene</p> <p>Instituțiile comunitare</p> <p>Politici comunitare</p> <p>Relațiile externe comunitare.</p>
<p><b>Cursul nr. 11 Regimuri totalitare și autoritare în perioada postbelică</b></p> <p>Regimuri totalitar-comuniste</p> <p>Instaurarea și evoluția regimurilor totalitar-comuniste în țările Asiei și în Cuba</p> <p>Represiuni politice în regimurile totalitare</p>
<p><b>Cursul nr.12 U.R.S.S. în perioada postbelică</b></p> <p>Viața economică</p> <p>Viața social-politică</p> <p>Destrămarea URSS</p>
<p><b>Cursul nr.13 Formarea lumii bipolare. Războiul Rece</b></p> <p>Originile Războiului Rece</p> <p>Crizele Războiului Rece</p> <p>Noua mentalitate politică și sfârșitul Războiului Rece</p>

**Cursul nr.14. Mișcări de emancipare social-politică în sec. XX**

Mișcări anticomuniste în Europa postbelică

Acțiuni de emancipare în Asia și Africa. Problemele țărilor decolonizate

Căderea regimurilor comuniste în Europa.

**Cursul nr.15. Cultură și civilizație în secolul XX-înc. sec. XXI**

Realizările științifice din secolul al XX-lea

Principalele curente în literatură și artă

Diversitatea religiilor. Religia și arta. Religia și politica

Perspectivile Europei multiculturale în secolul al XXI-lea.

**CURSUL Nr. 16 Evoluții economice, sociale, politice, militare, culturale la începutul sec. al XXI-lea**

Noile politici economice la sfârșitul sec. al XX-lea și începutul sec. al XXI-lea

Problemele social-economice ale statelor sărace

Politici sociale și consumul de masă

Cultura de masă

**b. Seminarii:****Seminarul nr.1 Conferința de pace de la Paris (1919) și semnificația deciziilor sale**

1. Sistemul de la Versailles
2. Consecințele demografice și economice
3. Consecințele sociale
4. Efecte politice
5. Consecințe în plan mental și spiritual
6. Europa și lumea

**Seminarul Nr.2-4 Regimurile politice interbelice: democrație liberală versus totalitarism**

1. Caracteristica generală a sistemelor și regimurilor politice
2. Trei valuri ale democratizării în secolul al XX-lea.
3. Caracteristicile totalitarismului.
4. Fascismul italian
5. Social-nazismul german
6. Comunismul sovietic
7. Trăsături comune și particularități ale regimurilor totalitare.

**Seminarul nr. 5. Regimuri dictatoriale în perioada interbelică (Ungaria, Polonia, Portugalia**

1. Instaurarea dictaturii militare a lui Horthy în Ungaria
2. Dictatura lui Pilsudski în Polonia
3. Corporatismul portughez.

#### **Seminarul nr. 6. Viața economico-socială în perioada interbelică**

1. Evoluția economică a principalelor state ale lumii în prima jumătate a sec. XX
2. Crizele economice. Marea depresiune (1929-1933)
3. Politici social-economice în perioada 1934-1939.

#### **Seminarul nr. 7-8 Etapele principale ale dezvoltării statelor din Europa Centrală și de Sud-Est**

1. Destrămarea Imperiului austro-ungar și constituirea statelor independente în Europa Centrală și de Sud-est
2. Polonia în anii 1918-1939
3. Cehoslovacia în anii 1918-1939
4. Ungaria în anii 1919-1940
5. Bulgaria în anii 1918-1940
6. Iugoslavia în anii 1918-1941
7. Problemele statelor Europei Centrale și de Sud-est în cadrul Conferințelor internaționale (Teheran, Ialta, Potsdam)
8. Instaurarea regimurilor comuniste în Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Bulgaria, Albania, Iugoslavia
9. Colapsul comunismului
10. Criza regimului communist în Iugoslavia. Destrămarea sângeroasă a Iugoslaviei
11. Țările Europei Centrale și de Sud-Est în sistemul relațiilor internaționale (1991-2019).

#### **Seminarul nr.9 America Latină în perioada interbelică**

1. Viața politică
2. Viața economică, socială și culturală.

#### **Seminarul nr.10. Relațiile internaționale în perioada interbelică**

1. Noua ordine politică după Primul Război Mondial. Diplomația în perioada interbelică
2. Activitatea Societății Națiunilor în perioada interbelică
3. Pactul Ribbentrop-Molotov.

#### **Seminarul nr.11. Al Doilea Război Mondial**

1. Ofensiva statelor agresoare
2. Cotitura radicală, faza finală
3. Consecințe.

**Seminarul nr.12. Particularitățile dezvoltării social-economice și politice ale Japoniei în perioada 1918-1937. Participarea Japoniei la al Doilea Război Mondial**

1. Modernizarea economică a Japoniei și începutul expansionismului nipon
2. Politica externă a Japoniei de la 1 septembrie 1939 până la 7 decembrie 1941
  - a) Diplomația Japoniei la începutul celui de-al Doilea Război Mondial
  - b) Aderarea Japoniei la Pactul Tripartit din 27 septembrie 1940
  - c) Tratatul de neutralitate sovieto-nipon (13 aprilie 1941)
  - d) Eșecul tratativelor americano-nipone din 1941
3. Programele guvernelor nipone (guvernul Konoye) de pregătire a Japoniei de război
4. Atacul de la Pearl Harbor (7.XII. 1941) și începutul Marelui Război al Asiei Orientale
5. Fazele războiului din Pacific :
  - a) decembrie 1941 – aprilie 1942 – succesele militare ale armatei nipone și organizarea teritoriilor cucerite
  - b) mai-iunie 1942 – august 1945 – sfârșitul expansiunii japoneze și politica Japoniei în Asia de sud-est
  - c) 8 august 1944 - 1 septembrie 1945 – capitularea Japoniei
6. Tratatul cu privire la capitularea Japoniei. Sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial.

**Seminarul nr.13. Relațiile internaționale în perioada postbelică**

1. Organizația Națiunilor Unite și organismele sale
2. Tratatul de pace
3. Războiul rece
4. Sfârșitul Războiului Rece
5. Conflictul din Orientul Apropiat.

**Seminarul nr.14. Viața politică în țările înalt dezvoltate în perioada postbelică**

1. Viața politică în țările Europei de Vest
2. Viața politică din SUA.

**Seminarul nr.15. Geneza și evoluția sistemului mondial socialist**

1. Constituirea sistemului mondial socialist
2. Evoluția sistemului mondial socialist (1948-1989)
3. Destrămarea sistemului mondial socialist.

**Seminarul nr.16. Economia principalelor puteri mondiale în perioada postbelică –**

1. Ascensiunea economică a SUA
2. „Planul Marshall” și impactul acestuia asupra dezvoltării Europei
3. Constituirea și evoluția Comunității Economice Europene

4. Recesiunea economică din anii 70 și modele de redresare
5. Politica investițională și rolul ei în dezvoltarea economică
6. Procese de integrare economică (sf. sec.XX-înc. sec XXI)
7. Noile politici economice la sfârșitul sec. al XX-începutul sec. al XXI-lea
8. „Miracolul japonez”
8. Economia chineză la intersecția secolelor XX-XXI.

**Seminarul nr.17. Particularitățile regimului comunist chinez. „Marele Salt Înainte” și *Revoluția culturală***

1. Al doilea plan cincinal (1958-1960) sau „Marele Salt Înainte”
  - a) Politica agrară a lui Mao Zedong. Colectivizarea agriculturii
  - b) Foametea de la sfârșitul anilor '50- începutul anilor '60
  - c) Industrializarea forțată. d) Consecințele „Marelui Salt Înainte”
2. Eșecul „Marelui Salt Înainte” și lupta pentru putere (1961-1966)
3. Hotărârile plenarei a IX-a a CC PCC despre „Marea Revoluție Culturală Proletară”
4. Obiectivele lui Mao în Revoluția Culturală (1966-1976)
5. Desfășurarea Revoluției culturale. Etapele:
  - a) mai 1966 - aprilie 1969 - Teroarea Gărzilor Roșii (Hong weibing)
  - b) mai 1969 - august 1973 - Congresul al IX-lea al PCC
  - c) septembrie 1973 - octombrie 1976
6. Rezultatele și moștenirea Revoluției culturale a lui Mao Zedong.

**Seminarul nr.18. Modelul chinez de dezvoltare (1979-prezent)**

- 1.Reformele din anul 1978: „Prosperitate pentru toți, prin participarea tuturor”
2. Esența modelului chinezesc de dezvoltare durabilă și sustenabilă
3. Modelul chinezesc – a treia cale de dezvoltare?

**Seminarul nr.19. Viața socială în perioada postbelică**

1. Societăți postindustriale. Modul de viață
2. Țări bogate și Țări sărace. Problema depășirii decalajului „Nord-Sud,,
3. Politici sociale și consumul de masă
4. Cele trei clase socio-ecologice ale lumii
4. Problemele sociale ale statelor postcomuniste.

**Seminarul nr.20. America Latină la răscrucea sec.XX-XXI**

1. Viața politică
2. Viața social-economică.

### **Seminarul nr.21. Originea și evoluția Crizei din Orientul Mijlociu**

1. Originea și esența problemei palestiniene. Sionismul
2. Situația politică și economică a Palestinei la începutul secolului al XX-lea
3. Declarația Balfour (1917). Intensificarea emigrației evreiești în Palestina
4. Tratatul de la San Remo și mandatul britanic în Palestina. „Cărțile albe” britanice
5. Problema Palestinei după cel de-al doilea război mondial. Rezoluția nr. 181(II) a Adunării Generale ONU despre Palestina. Crearea statului Israel
6. Războaiele arabo-palestiniene:
  - a. Primul război arabo-izraelian (1948-1949).
  - b. Criza Suezului (1956) și agravarea crizei din Orientul Mijlociu
  - c. Războiul de Șase Zile (1967) și consecințele lui
  - d. Războiul din Octombrie 1973
7. Evoluția poziției URSS și SUA în criza din Orientul Mijlociu. Transformarea problemei palestiniene într-un teren de luptă al „războiului rece”
8. Destinderea relațiilor internaționale și transformarea crizei din Orientul Mijlociu
  - a) Acordul de la Camp David și importanța tratatului de pace dintre Egipt și Israel
  - b) Conferința de la Geneva pentru soluționarea Crizei din Orientul Mijlociu
  - c) Conferința de la Madrid (1991) pentru Palestina. d) Acordurile de la Oslo. Oslo I. Oslo II.
9. Proiecte de soluționare a problemei palestiniene și aplanare a crizei din Orientul Mijlociu.

### **Seminarul nr.22. Țările Asiei și Africii în epoca contemporană**

1. Eforturi de modernizare și occidentalizare ale Asiei în perioada interbelică (exemplul Turciei, Iranului și Afganistanului)
2. Dezmembrarea sistemului colonial mondial și apariția noilor state independente
3. Trăsături comune și specifice ale dezvoltării noilor state industriale din Asia de Sud-Est.

### **Seminarul nr.23. Rusia la interferența de milenii**

1. Constituirea Federației Ruse
2. Dezvoltarea economico-socială a Federației Ruse
3. Perspectivele democrației în Federația Rusă.

### **Seminarul nr. 24. Cultura și știința în epoca contemporană**

1. Realizările științifice din secolul al XX-lea
2. Principalele curente în literatură și artă în secolul al XX-lea
3. Diversitatea religiilor. Religia și arta. Religia și politica

4. Perspectivele Europei multiculturale în secolul al XXI-lea.

#### **Seminarul nr.25. Problemele globale contemporane**

1. Problema demografică
2. Încălzirea climei ca problemă ecologică locală, națională și globală
3. Terorismul- o amenințare la adresa securității mondiale
4. Problema subnutriției
5. Problema energetică, a epuizării resurselor subpământene
6. Problema globalizării economiei mondiale: trăsături, consecințe.

#### **IX. TEME PENTRU ESEURI:**

1. Panteonul liberalismului
2. Democrația secolului XX: succese și riscuri
3. Totalitarismul-regim politic orientat spre distrugerea personalităților
4. Zidul Berlinului-simbolul expansiunii sovietice.
5. Secolul XX-secolul extremelor
6. Consecințele protocolului adițional secret al pactului de neagresiune societo-german sunt dureroase și azi.
7. Războiul rece: confruntări, alianțe și menținerea echilibrului military și politic.
8. Sfârșitul Războiului rece-condiții obiective sau consecințele activității decizionale ale conducătorilor politici.
9. Internaționalizarea culturilor naționale la începutul mileniului III
10. Gulagul, rolul acestuia în economia URSS.
11. Insurecția de la Varșovia (1944).
12. Limitele dezghețului hrușciovist.
13. Politica Federației Ruse în cadrul CSI (susținerea regiunilor separatist; războiul cu Georgia, raptul Crimeii, războiul cu Ucraina etc .)
14. Conflictele înghețate de pe teritoriul fostei Iugoslavii (Kosovo ș.a.)
15. Bulgaria pe drumul de la comunism spre democrație.
- 16.. URSS, Kominternul și Afganistanul la sf. anilor '20 – încep. anilor '30 ai sec. al XX-lea.
17. Rolul Kominternului în crearea mișcării comuniste în țările Orientului (1920-1927).
18. Rolul lui Mahatma Gandhi în mișcarea națională a indienilor (1914-1947).
19. Kemalismul – ideologia care a creat Turcia contemporană.
20. Kemal Atatürk – un eliberator și un modernizator genial.
21. Congresele panafricane și elaborarea ideologiei panafricanismului.
22. Turcia lui Atatürk – un model de dezvoltare pentru lumea musulmană.

23. Războiul chino-japonez (1937-1945) și consecințele lui.
24. Activitatea organizațiilor sioniste pentru crearea Căminului Național pentru Poporul Evreu.
25. Probleme controversate ale războiului sovieto-japonez (8 august-2 septembrie 1945).
26. Problema Japoniei la Conferințele de la Yalta și Potsdam (1945).
27. Specificul și rezultatele politicii coloniale japoneze (1937-1945).
28. Tratatul de neutralitate sovieto-nipon (13 aprilie 1941) – „blitzkrieg diplomatic”.
29. Politica administrației americane de ocupație în Japonia. (1945 – 1952).
30. Specificul reformelor administrației de ocupație în Japonia (1947- 1952).
31. Evoluția sistemului de învățământ în Japonia după al Doilea Război Mondial.
32. Evoluția relațiilor chino-sovietice (1949-1991).
33. Evoluția social-economică a statelor Asiei Centrale după destrămarea URSS.
34. Tendințe ale dezvoltării economice a statelor regiunii Asia- Pacific la sfârșitul secolului al XX-lea – începutul secolului al XXI-lea.
35. Rolul ASEAN în dezvoltarea economică a țărilor din Asia de Sud- Est.
36. Specificul „Miracolului economic” în Coreea de Sud.
37. Evoluția economică a Indiei și Chinei la sfârșitul sec. al XX-lea – începutul sec. al XXI-lea.
38. „Revoluția lui Deng” Xiaoping (1979-1989) și consecințele ei.
39. Mongolia – o republică populară de tip sovietic (1924-1989).
40. Războiul din Indochina (1946-1954) și consecințele lui.
41. Lumea bipolară și Războiul Vietnamului (1964-1973).
42. Regimul „khmerilor roșii” în Cambodgia (1975-1979).
43. Esența panislamismului. Problema unității musulmane în doctrina islamică.
44. Cauzele politizării islamului în ultimul sfert al secolului al XX-lea.
45. Statul musulman – teorie și practică.
46. Republica islamică – alternativa republicilor democratice din Occident.
47. Rolul armatei în istoria politică a țărilor din Asia.
48. Intervenția sovietică în Afganistan (1979-1989).
49. „Westnizarea” Turciei după cel de-al Doilea Război Mondial.
50. Politica externă a Libiei lui Muamar Qaddafi și terorismul.
51. Războiul irano-irakian (1980-1988) consecințele lui.
52. Rolul petrolului în determinarea direcțiilor politicii externe a Arabiei Saudite după cel de-al Doilea Război Mondial.
53. Activitatea OEP la sfârșitul secolului al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea.
54. Islam și naționalism în țările musulmane ale Orientului.
55. Specificul dictaturilor africane din a doua jumătate a secolului al XX-lea.



56. Genocidul etnic al regimului „khmerilor roșii” din Cambogia.
57. Politica statului turc pentru soluționarea „problemei curde”.
58. Crearea Uniunii Africane și rolul ei în lumea africană.
59. Procese contradictorii ale secolului al XXI-lea: globalizarea și avântul naționalismelor și separatismelor etnice.
60. Radicalismul islamic și problemele terorismului în ultima treime a secolului al XX-lea.

### **X. Activități de lucru individual:**

Sarcinile de lucru sunt astfel construite încât să corespundă obiectivelor formulate în curriculum. Pe parcursul unității de curs studenții vor avea de realizat o serie de activități care au ca scop dezvoltarea competențelor care sunt necesare celor care vor fi profesori de istorie. În primul rând, există sarcini de lucru care solicită studenților să răspundă la întrebări punctuale; ele sunt întrebări la care se va răspunde pe parcursul unității de învățare. Apoi, întrebări care vă solicită să identificați, să selectați, să comparați și să ierarhizați informații.

Evaluarea lucrului individual se va realiza prin prezentarea unei recenzii la una dintre monografiile/studiile lecturate și prin elaborarea unui eseu la temele propuse (lista temelor se anexează). Fiecare student își va alege tema eseului și monografia/studiul în funcție de interesele personale în conformitate cu programul de mai jos.

<b>produs</b>	<b>Strategia de realizare</b>	<b>Număr de pagini</b>	<b>Termeni de realizare</b>
Recenzie la o monografie din bibliografia temei.	-selectarea monografiei, studiului sau articolului; - lecturarea propriu-zisă a monografiei /studiului/articolului; - consultanță și muncă efectivă asupra formulării conținutului;	12-15	Cu o lună înainte de examen
eseu	descrierea metodologiei de cercetare; - formularea ipotezei de	12-15	Cu o săptămână înainte de examen

	lucru; - realizarea eseului		

**Eseu** – modalitate de cercetare personală a unei situații, probleme istorice, în care studentul stabilește raporturile de cauzalitate, de înțelegere a esenței problemei, de utilizare a argumentelor și explicațiilor originale. Elaborarea unui eseu se subîmparte în următoarele etape:

1. Determinarea temei problemei;
2. Formularea corectă și clară a temei, problemei;
3. Concretizarea evenimentelor și a istoriografiei;
4. Elaborarea planului eseului;
5. Redactarea, scrierea eseului;
6. Formularea concluziilor.

Eseul trebuie să fie ordonat logic în părți concrete: Introducere (importanța, actualitatea problemei), dezvoltarea eseului în formă originală, expunerea argumentelor, ideilor unor istorici, opiniei proprii), concluzii (se propun căi de soluționare a problemei, variante de soluționare)<sup>1</sup>.

**Cerințe suplimentare pentru alcătuirea unui eseu<sup>2</sup>:**

1. să aibă între 12 și 15 pagini;
2. să nu aibă caracter descriptiv;
3. să se structureze în jurul unei ipoteze de lucru;
4. ipoteza de lucru să fie susținută cu argumente;
5. argumentația preluată din bibliografie să fie dublată prin efortul personal de argumentare;
6. să conțină trimiteri bibliografice (bibliografia propusă este orientativă, ea poate fi completată de student cu alte titluri).

**Sarcini pentru lucru individual pe marginea temelor de curs**

Nr.	Sarcini pentru studenți	Nr. de ore
1.	<p><b>Cursul nr.1. Lumea la începutul Epocii Contemporane</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să identifice specificul perioadei numite „La Belle Epoque”;</li> <li>- să explice remanierea principalelor puteri în ierarhia economiei mondiale;</li> <li>- să explice ascensiunea americană;</li> </ul>	5

<sup>1</sup> ENCIU, Nicolae. Istorie. Epoca contemporană. Chișinău: Civitas, 2011, p. 19.

<sup>2</sup> Inspirat din: ROTARU, Liliana. Istoria contemporană a țărilor Asiei și Africii. Ghid metodic. Chișinău, 2009.

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- să evalueze situația din Rusia la începutul secolului al XX-lea;</li> <li>- să identifice starea vieții sociale în principalele puteri ale lumii la începutul secolului al XX-lea;</li> <li>- să estimeze schimbările modului de viață care s-au produs la începutul secolului al XX-lea;</li> <li>- să evalueze caracteristicile relațiilor internaționale la începutul secolului al XX-lea;</li> <li>- să identifice sistemul de alianțe la începutul secolului al XX-lea.</li> </ul>	
2	<p><b>Cursul nr.2: Primul Război Mondial-conflict pentru reîmpărțirea lumii</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să identifice cauzele primului Război Mondial;</li> <li>- să estimeze scopurile urmărite de statele beligerante;</li> <li>- să cunoască principalele operațiuni militare;</li> <li>- să estimeze consecințele războiului.</li> </ul>	5
3	<p><b>Cursul nr.3 Caracteristici generale și specifice ale regimurilor politice din perioada interbelică</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să definească noțiunea „regim politic”;</li> <li>- să enumere tipurile regimurilor politice;</li> <li>- să analizeze principiile care stau la baza funcționării unui regim politic democratic;</li> <li>- să caracterizeze tipurile regimurilor politice;</li> <li>- să descrie evoluția democrației în perioada interbelică;</li> <li>- să identifice particularitățile dezvoltării democrației în Franța, Marea Britanie, SUA;</li> <li>- să cunoască caracteristicile regimurilor totalitare, dictatoriale și autoritare;</li> <li>- să explice geneza fascismului în Italia;</li> <li>- să explice geneza social-nazismului german;</li> <li>- să identifice caracteristicile comunismului sovietic;</li> <li>- să identifice trăsăturile comune ale totalitarismului communist, nazist și fascist;</li> <li>- să identifice particularitățile totalitarismului communist, nazist și fascist;</li> </ul>	6

4	<p><b>Cursul nr.4. Particularități și similitudini ale evoluției economice a statelor lumii în prima jumătate a secolului al XX-lea</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să estimeze consecințele economice ale Primului Război Mondial;</li> <li>- să demonstreze că Planul Dawes (1924) a reprezentat triumful viziunii anglo-americane asupra reconstrucției economice a Europei;</li> <li>- să explice premisele și manifestările ascensiunii americane;</li> <li>- să demonstreze dinamismul slab și dezechilibrele „prosperității” anilor 20;</li> <li>- să estimeze politic a „comunismului de război”;</li> <li>- să evalueze impactul n.e.p. asupra evoluției economiei Uniunii Sovietice;</li> <li>- să estimeze consecințele renunțării la n.ep. și trecerii la economia dirigită;</li> <li>- să demonstreze relația de cauzalitate dintre industrializarea forțată și colectivizarea agriculturii în Uniunea Sovietică;</li> <li>- să demonstreze relația de cauzalitate dintre colectivizarea forțată a agriculturii și foametea din 1932-1933 din Uniunea Sovietică;</li> </ul>	5
5	<p><b>Cursul nr.5 „Marea Depresiune”. New Deal-model pentru depășirea crizei economice</b></p> <p>Criza economică și modalități de depășire a acesteea în alte state.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să identifice punctele de vedere exprimate de către specialiști cu privire la cauzele marii depresiuni;</li> <li>- să demonstreze că Marea depresiune a condus la pauperizarea clasei de mijloc și a creat premisele derapajului politic spre extreme și a instaurării în aproape întreaga Europă a regimurilor politice totalitare, dictatoriale și autoritare;</li> <li>- să caracterizeze rolul lui F.D.Roosevelt în elaborarea și implementarea politicii de New Deal;</li> <li>- să definească doctrina keynesimului;</li> <li>- să identifice 3 modele de implicare a statului în activitatea economică (liberal-reformist (SUA); social-reformist (țările scandinave, Franța) și totalitarist (Germania)</li> </ul>	5
6	<p><b>Cursul nr. 6. Diplomație și conflict în perioada interbelică</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să sesizeze esența conceptului <i>Relații Internaționale</i> (Istoria relațiilor internaționale înseamnă astăzi mai mult decât istoria relațiilor dintre state-națiuni);</li> </ul>	6

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- să demonstreze că tratatele din 1919-1920 au condus la realizarea unei păci de compromis;</li> <li>- să demonstreze că tratatele din 1919-1920 au mărit opoziția dintre țările satisfăcute (Franța, Anglia) și cele ce vor milita pentru reviziune (Germania, Italia);</li> <li>- să evalueze punctele de vedere din istoriografie (adesea, contradictorii) referitor la rolul Societății Națiunilor;</li> <li>- să identifice specificul relațiilor internaționale în perioada 1920-1923;</li> <li>- să estimeze impactul Tratatului de la Rapallo (1922, Germania/URSS) asupra relațiilor internaționale pentru a înțelege mai bine și rațiunile pactului Ribbentrop-Molotov din 23 august 1939;</li> <li>- să estimeze destinderea raporturilor franco-germane în anii 1924-1929;</li> <li>- să identifice tensiunile internaționale din perioada 1929-1935;</li> <li>- să identifice cauzele prăbușirii sistemului de securitate colectivă în intervalul 1933-1936;</li> <li>- să estimeze drumul spre război, 1936-1939;</li> <li>- să evalueze impactul politicii de conciliere (Franța, Anglia) asupra relațiilor internaționale;</li> <li>- să identifice impactul pactului Ribbentrop-Molotov asupra relațiilor internaționale.</li> </ul>	
7	<p><b>Cursul nr.7 Al Doilea Război Mondial-impact asupra contemporaneității</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să identifice cauzele și premisele războiului;</li> <li>- să identifice cauzele înfrângerilor Armatei Roșii la începutul războiului;</li> <li>- să caracterizeze fazele războiului;</li> <li>- să determine rolul coaliției antihitleriste în nimicirea fascismului;</li> <li>- să evalueze crimele comise împotriva umanității (GULAG, Holocaust, Katyn ș.a.);</li> <li>- să aprecieze consecințele economice, politice, sociale, culturale ale celui de-al Doilea Război Mondial din mai multe perspective: al statelor participante; al conducătorilor de state și militari; al ostașilor, al populației civile aflate sub ocupație sau în spatele frontului, al popoarelor supuse genocidului (slavii și evreii); al copiilor și tinerilor din acea perioadă;</li> </ul>	6

8	<p><b>Cursul nr.8 Formarea lumii bipolare. Războiul Rece</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să identifice originile războiului rece;</li> <li>- să caracterizeze cele mai periculoase manifestări ale războiului rece;</li> <li>- să determine cauzele crizei din Orientul Mijlociu;</li> <li>- să identifice etapele evoluției conflictului arabo-palestinian,</li> <li>- să caracterizeze activitatea Organizației sioniste de creare a Căminului Național pentru Poporul evreu;</li> <li>- să analizeze politica guvernului Marii Britanii în Palestina în perioada mandatului britanic;</li> <li>- să compare pozițiile marilor puteri cu privire la crearea unui stat evreu în Palestina;</li> <li>- să determine raportul dintre confruntarea celor două supraputeri în anii „războiului rece” și evoluția conflictului arabo-israelian;</li> <li>- să interpreteze rolul anexiunilor teritoriale ale Israelului după războaiele arabo-israeliene în menținerea conflictului;</li> <li>- să stabilească interdependența dintre destinderea relațiilor internaționale în anii '70 și transformarea calitativă a Conflictului din Orientul Mijlociu;</li> <li>- să argumenteze rolul lui Yasser Arafat în mișcarea națională arabilor palestinieni;</li> <li>- să estimeze noua formă de luptă a poporului palestinian pentru independență – Intifada;</li> <li>- să estimeze politica Israelului față de arabii palestinieni;</li> <li>- să demonstreze că volens nolens, prin îmbrățișarea principiilor „noi gândiri politice” noua clasă politică de la Kremlin în frunte cu Mihail Gorbaciov dădea curs celebrului „plan Dulles,,,” din 1947, care anticipa că din momentul în care Moscova va accepta principiile lumii libere puterea sovietică va fi ca și răsturnată;</li> <li>- să estimeze afirmația: „Paradoxul Războiului Rece a fost că ceea ce ce a învins și până la urmă a distrus Uniunea Sovietică a fost nu confruntarea, ci destinderea” (Eric Hobsbawn, p. 265);</li> </ul>	6
9	<p><b>Cursul nr.9 State democratice în perioada postbelică</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să caracterizeze cel de-al doilea val al democratizării (după Samuel P. Huntington) ;</li> <li>- să caracterizeze cel de-al treilea val al democratizării (după Samuel P.</li> </ul>	6

	<p>Huntington) ;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să estimeze doctrina creștin-democrată;</li> <li>- să estimeze doctrina social-democrată;</li> <li>- să caracterizeze alte doctrine politice aferente regimurilor democratice;</li> <li>- să identifice particularitățile evoluției regimurilor democratice în principale state ale lumii;</li> <li>- să demonstreze corelația dintre dezvoltarea democrației și respectarea drepturilor omului;</li> <li>- să demonstreze nevoia vitală de democrație pluralistă, de respectarea drepturilor omului.</li> </ul>	
10	<p><b>Cursul nr10. Fenomenul Miracolului economic: Germania și Japonia</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să demonstreze rolul Planului Marshall în refacerea economiei Europei;</li> <li>- să identifice factorii favorabili interni și externi care au condus la prosperitatea postbelică a RFG și a altor state europene;</li> <li>- să identifice particularitățile evoluției economiei britanice până la sfârșitul anilor 70;</li> <li>- să identifice primele acțiuni ale administrației americane de ocupație în Japonia;</li> <li>- să analizați politica administrației americane în Japonia (1945- 1952);</li> <li>- să interpretați rezultatele reformei agrare și a învățământului promovate de administrația generalului MacArthur;</li> <li>- să stabiliți interdependența dintre înfrângerea Japoniei în cel de-al Doilea Război Mondial și acceptarea articolului 9 din Constituția niponă;</li> <li>- să comparați tratatul de pace cu Germania și tratatul de pace cu Japonia;</li> <li>- să determinați raportul logic dintre scopurile „doctrinei Truman” și transformarea Japoniei într-o mare putere economică;</li> <li>- să analizați cauzele „miracolului economic” nipon;</li> <li>- să argumentați specificul psihologiei naționale japoneze;</li> <li>- să interpretați specificul modelului nipon de dezvoltare economică;</li> <li>- să estimați contribuția SUA și ale statelor occidentale în dezvoltarea economică a Japoniei;</li> <li>- să evaluați rezultatele „miracolului economic” japonez.</li> <li>- să identifice principalele centre economice ale lumii contemporane;</li> <li>- să estimeze modelul chinezesc de dezvoltare;</li> </ul>	6

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- să identifice particularitățile crizei din 1973 și 1979 și două tipuri de politică economică pentru a ieși din criză (de inspirație keynesiană și politica „lincerală” sau monetaristă);</li> <li>- să estimeze impactul cruzelor economice din 1973 și 1979 asupra noului ordin economic, marcată de multipolarizare;</li> <li>- să identifice premisele dezvoltării economice furtunoase a celor patru „dragoni asiatici” și a Chinei;</li> <li>- să identifice caracteristicile economiei mondiale la etapa actuală.</li> </ul>	
11	<p><b>Cursul nr. 11. Crearea Comunităților Europene. Instituirea Uniunii Europene</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să definească conceptual de integrare economică;</li> <li>- să estimeze rolul Planului Marshall în materializarea ideii comunitare;</li> <li>- să demonstreze importanța Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO) în destinul Comunității Europene;</li> <li>- să caracterizeze cadrul legislative fundamental al integrării economice europene (Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, Tratatul privind instituirea Comunității Europene a Energiei Atomice și Tratatul CECO);</li> <li>- să identifice etapele evoluției Comunității Europene;</li> <li>- să demonstreze rolul decisiv în procesul integrării europene a Tratatului de la Maastricht privind instituirea unei Uniuni Europene (7 februarie 1992);</li> <li>- să caracterizeze instituțiile comunitare (Parlamentul European, Consiliul, Comisia, organelle comunitare de justiție, Curtea de Conturi, Alte organisme comunitare);</li> <li>- să definească conceptual de <i>pieță internă</i>;</li> <li>- să identifice cele patru libertăți fundamentale;</li> <li>- să sesizeze esența politicilor comunitare;</li> <li>- să demonstreze, din perspective intereselor naționale ale Republicii Moldova, importanța relațiilor externe comunitare;</li> </ul>	5
12	<p><b>Cursul nr. 12. Regimuri totalitare și autoritare în perioada postbelică</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să definească conceptul <i>Democrație populară</i>;</li> <li>- să demonstreze că prezența Armatei Sovietice pe teritoriul Europei centrale și de</li> </ul>	6



	<p>est a jucat rolul principal în instaurarea regimurilor comuniste;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să evalueze rolul Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, 1949 (CAER) și a Tratatului de la Varșovia (1955) în menținerea sistemului socialist;</li> <li>- să determine cauzele extinderii comunismului în anii '40 în țările Asiei și a victoriei comuniștilor în China și Coreea de Nord;</li> <li>- să descrie instaurarea și dezvoltarea regimului totalitar – communist în China;</li> <li>- să caracterizeze comparativ cu sistemul stalinist aspectele principale ale maoismului ca concept totalitar comunist;</li> <li>- să definească noțiunile: „Marele Salt Înainte”, Revoluția Culturală, Gărzile Roșii, dazibao, cele patru lucruri vechi;</li> <li>- să identifice scopurile și sarcinile „Marelui Salt Înainte”;</li> <li>- să analizeze politica guvernului comunist chinez față de țărănime după 1955;</li> <li>- să determine cauzele foametei din 1958-1961 din China;</li> <li>- să determine scopurile și consecințele programului „furnalul din fundul curții”;</li> <li>- să stabilească interdependența dintre competiția sovieto-occidentală și „Marele Salt Înainte”;</li> <li>- să estimeze rezultatele și consecințele „Marelui Salt Înainte”;</li> <li>- să estimeze efectele sociale ale Revoluției culturale;</li> <li>- să evalueze comparativ procesele de instaurare a comunismului în Coreea de Nord și Vietnam;</li> <li>- să identifice esența teoriei și practicii castrismului;</li> <li>- să descrie represiunile politice în regimurile totalitare.</li> </ul>	
13	<p><b>Cursul nr.13 U.R.S.S. în perioada postbelică</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să caracterizeze sistemul stalinist din intervalul 1945-1953;</li> <li>- să evalueze „dezghețul hrușciovist”;</li> <li>- să identifice limitele „dezghețului hrușciovist”;</li> <li>- să evalueze reformele din anii 60 orientate spre redresarea situației economice din URSS;</li> <li>- să caracterizeze epoca stagnării;</li> <li>- să identifice esența restructurării lui M. Gorbaciov;</li> <li>- să identifice și să caracterizeze cauzele destrămării Uniunii Sovietice.</li> </ul>	6
14	<p><b>Cursul nr.14. Mișcări de emancipare social-politică în sec. XX</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să descrie acțiunile de protest anticomuniste din Germania de Est;</li> </ul>	6

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- să estimeze reformele democratice din Ungaria;</li> <li>- să explice relația dintre critica cultului personalității lui Stalin și revoluțiile populare din toamna anului 1956 din Polonia și Ungaria;</li> <li>- să caracterizeze modelul socialist promovat de guvernarea comunistă din Cehoslovacia;</li> <li>- să identifice cauzele căderii regimurilor comuniste în Europa;</li> <li>- să explice noțiunile colonialism, imperialism, anticolonialism, decolonizare, neocolonialism, „lumea a treia”, tiermondism, mișcare de realiniere”</li> <li>- să determine cauzele crizei și destrămării sistemului colonial;</li> <li>- să identifice etapele decolonizării, să determine trăsăturile specifice ale fiecărei etape în parte;</li> <li>- să interpreteze factorii care au contribuit la destrămarea sistemului colonial mondial;</li> <li>- să clasifice căile de obținere a independenței politice și economice a țărilor Asiei și Africii în diferite perioade ale dezmembrării sistemului colonial mondial;</li> <li>- să argumenteze menținerea pozițiilor economice și politice în fostele colonii și semicolonii de către fostele metropole;</li> <li>- să interpreteze mecanismele neocoloniale de menținere a influenței în ex-colonii</li> <li>- să evalueze rolul celor două superputeri SUA și URSS în procesul de destrămarea a sistemului colonial mondial și crearea noilor state independente în Asia și Africa;</li> <li>- să stabilească locul și rolul țărilor „lumii a treia” în cadrul „războiului rece”;</li> <li>- să identifice problemele țărilor în curs de dezvoltare;</li> <li>- să interpreteze gradul de independență al a țărilor din „lumea a treia”;</li> </ul>	
15	<p><b>Cursul nr.15. Cultură și civilizație în secolul XX-înc. sec. XXI</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- să descrie cele mai importante realizări ale științei în secolul al XX-lea;</li> <li>- să caracterizeze principalele curente în literatură și artă în secolul al XX-lea;</li> <li>- să evolueze perspectivele Europei multiculturale în secolul al XXI-lea.</li> </ul>	5
16	<p><b>CURSUL Nr. 16 Evoluții economice, sociale, politice, militare, culturale la începutul sec. al XXI-lea</b></p>	5

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- să caracterizeze noile politici economice la sfârșitul sec. al XX-lea și începutul sec. al XXI-lea;</li> <li>- să explice fenomenul mondializării economiei;</li> <li>- să definească noțiunea noi state industriale; dragoni asiatici; tigri asiatici;</li> <li>- să sintetizeze factorii care au contribuit la accelerarea dezvoltării economice a statelor din grupul „dragonilor”;</li> <li>- să determine trăsăturile specifice ale „miracolului economic” în Coreea de Sud, Taiwan, Singapore, Hong Kong;</li> <li>- să compare evoluția politicilor economice ale statelor din grupul „dragonilor asiatici” cu noile state industriale din grupul „tigrii asiatici”;</li> <li>- să determine rolul factorului politic în dezvoltarea economică accelerată a ale noilor state industriale din sud-estul Asiei;</li> <li>- să aprecieze rolul SUA și a statelor Occidentale în realizarea „miracolului economic” din țările Asiei de sud-est;</li> <li>- să argumenteze teoria despre transferarea centrului de greutate economică din Atlantic în Oceanul Pacific în secolul al XXI-lea;</li> <li>- să prognozeze locul și rolul noilor state industriale din Asia de Sud-Est în economia mondială în secolul al XXI-lea;</li> <li>- să caracterizeze politicile sociale și consumul de masă din țările occidentale;</li> <li>- să identifice problemele social-economice și politice ale statelor sărace;</li> <li>- să explice creșterea decajului dintre țările bogate și țările în curs de dezvoltare;</li> <li>- să propună soluții de depășire a acestei situații.</li> </ul>	
--	--	--

**X. Evaluare:** Evaluarea *curentă* are loc la seminarii prin note acumulate pentru răspunsurile verbale, lucrările de control, teste, prezentări de referate, comunicări.

Evaluarea *finală* se va desfășura sub forma unui **examen oral / verbal**. Biletul de examinare va cuprinde trei subiecte ce rezultă din conținuturile cursului. Subiectele de examinare vor fi formulate reieșind din finalitățile unității de curs și competențele speciale. Nota de la examen constituie 40% din nota finală, iar 60 % revin notei medii, ce reprezintă suma aritmetică a notei pentru evaluarea periodică, notei pentru evaluările curente și notei pentru lucrul individual.

### **Cerințe și sarcini ce stau în fața studentului evaluat:**

- să cunoască modelele teoretice propuse în cadrul cursului;
- să sintetizeze bibliografia recomandată;
- să posede abilitate de aplicare a cunoștințelor în rezolvarea unor probleme concrete;
- să folosească liber concepte din domeniul cursului.

### **Cerințe pentru întrebările teoretice:**

1. Expunerea logică, consecventă a materialului din curriculum;
2. Referințe la opinii științifice consacrate;
3. Utilizarea propriilor argumente în baza cercetărilor individuale ;
4. Nivelul lingvistic al expunerii (Utilizarea terminologiei științifice a unității de curs).

## **CHESTIONAR**

1. Caracterizați specificul studiului istoriei universale contemporane: perspective teoretice; periodizări și concepte
2. Elucidați expansiunea economică a perincipalelor state ale lumii la începutul secolului XX
3. Identificați cauzele Primului Război Mondial.
4. Realizați o descriere succintă a primului Război Mondial
5. Identificați consecințele demografice, economice, sociale, politice, pe plan mental și spiritual ale Primului Război Mondial.
6. Caracterizați Revoluția din februarie 1917 din Rusia.
7. Caracterizați lovitura de stat bolșevică din octombrie 1917.
8. Identificați caracteristicile definitorii ale politicii comunismului de război.
9. Identificați caracteristicile definitorii ale noii politici economice (nep), promovate de către bolșevici.
10. Explicați esența regimului stalinist.
11. Identificați și caracterizați principalele etape ale marilor epurări din U.R.S.S.
12. Explicați modul în care a fost finanțată și realizată industrializarea în U.R.S.S.
13. Explicați ce a însemnat „deculacizarea”, realizată în procesul colectivizării agriculturii în URSS.
14. Caracterizați viața politică și dezvoltarea economico-socială a Franței în perioada interbelică.

15. Identificați principalele caracteristici ale vieții politice și dezvoltării economico-sociale a Marii Britanii în perioada interbelică.
16. Caracterizați trăsăturile specifice ale sistemului politic și economic american în perioada interbelică.
17. Explicați geneza Marii crize din 1929 și politica de New Deal a președintelui F.D. Roosevelt.
18. Descrieți evoluția Germaniei de la Republica de la Weimar la al treilea reich.
19. Caracterizați evoluția Germaniei naziste în perioada 1933-1939.
20. Identificați și descrieți secvențele istorice proprii fenomenului totalitar fascist în Italia.
21. Realizați o caracteristică de ansamblu a America Latină în perioada interbelică
22. Caracterizați regimul dictatorial din Ungaria din perioada interbelică.
23. Caracterizați regimul dictatorial din Polonia din perioada interbelică.
24. Elucidați regimul dictatorial din Portugalia din perioada interbelică.
25. Caracterizați statele din Europa de Sud-Est în perioada interbelică.
26. Caracterizați activitatea Societății Națiunilor în perioada interbelică
27. Elucidați relațiile internaționale în anii 1919-1923
28. Caracterizați relațiile internaționale în anii 1924-1939
29. Descrieți Pactul Ribbentrop-Molotov și consecințele lui
30. Explicați geneza celui de-al Doilea Război Mondial.
31. Descrieți începutul celui de-al Doilea Război Mondial. Ce-a de-a patra împărțire a Poloniei.
32. Descrieți războiul sovieto-finlandez.
33. Elucidați relațiile socio-naziste în anii 1940-1941.
34. Caracterizați „războiul straniu” (septembrie 1939-mai 1940).
35. Explicați cauzele înfrângerii Armatei Roșii în vara și toamna anului 1941.
36. Caracterizați a doua fază a Războiului al Doilea Mondial (1942 – 1943 )
37. Descrieți încheierea celui de-al Doilea Războiului Mondial (1944 – 1945)
38. Caracteristici generale ale celui de-al Doilea Război Mondial
39. Caracterizați procesul constituirii coaliției antihitleriste.
40. Elucidați Conferința de la Teheran (28 noiembrie-1 decembrie 1943).
41. Caracterizați tranzacția Stalin-Churchill din octombrie 1944.

42. Elucidați Conferința de la Ialta (4-11 februarie 1945).
43. Caracterizați Conferința de la Potsdam (17 iulie-2 august 1945).
44. Descrieți evoluțiile în plan economic ale democrațiilor occidentale după al Doilea Război Mondial.
45. Caracterizați curentele politice postbelice (creștin-democrat, socialismul vest-european, eurocomunismul, liberalismul).
46. Descrieți evoluțiile vieții politice vest-europene după al Doilea Război Mondial.
47. Caracterizați societatea occidentală postbelică (după al Doilea Război Mondial)
48. Caracterizați rolul Statelor Unite ale Americii în reconstrucția europeană (după al Doilea Război Mondial).
49. Explicați procesul instaurării regimurilor comuniste în Europa Centrală și de Est.
50. Descrieți crizele din blocul comunist din anii 50 și 60.
51. Explicați colapsul comunismului din Europa Centrală și de Est.
52. Caracterizați evoluția țărilor Europei de Est după colapsul comunismului.
53. Descrieți evoluția URSS după al doilea război mondial (1945-1956)
54. Caracterizați procesele din URSS în perioada lui Hrușciiov.
55. Caracterizați procesele din URSS în perioada lui Brejnev.
56. Caracterizați era Gorbaciov și eșecul reformării sistemului.
57. Explicați situația din SUA după al doilea război mondial.
58. Explicați evoluția SUA în anii 50-60.
59. Descrieți evoluția SUA în anii 70-80.
60. Caracterizați evoluția SUA în anii 90.
61. Caracterizați relațiile internaționale în anii 1945-1949. Începutul „războiului rece”.
62. Caracterizați principalele manifestări ale războiului rece din anii 50-60.
63. Elucidați destinderea încordării internaționale (anii 70).
64. Caracterizați antidestinderea (1979-1985).
65. Noua mentalitate politică în relațiile internaționale.
66. Caracterizați organizațiile internaționale și rolul lor în lume (ONU, Consiliul Europei)
67. Descrieți succint procesul prăbușirii colonialismului.

68. Caracterizați relațiile dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare.
69. Identificați cauzele destrămării U.R.S.S.
70. Explicați miracolul economic chinez
71. Elucidați evoluția statele Americii Latine în perioada postbelică.
72. Caracterizați evoluția Canadei în perioada postbelică.
73. Caracterizați procesele de integrare economică (sf. sec.XX-înc. Sec XXI)
74. Caracterizați rolul *Mișcării de nealinieră* a țărilor afro-asiatice în anii „războiului rece”.
75. Identificați esența și evoluția regimului *apartheid* în Africa de Sud
76. Realizați o caracteristică generală a dezvoltării culturii mondiale în epoca contemporană.
77. Caracterizați Problemele globale așe omenirii. Problema demografică.
78. Elucidați Problemele globale ale omenirii. Corelația „om-natură”.

## **XI. Bibliografie**

### **a) Surse obligatorii**

**Anne CAROL, Jean GARIGUES, Martin IVERNEL.** Dicționar de istorie a secolului XX. București: Editura ALL Educational, 2000;

**Eric HOBBSAWN.** Era extremelor. O istorie a secolului XX, 1914-1991. București: Editura cartier istoric, 2000;

**Pierre MILZA, Serge BERSTEIN.** Istoria secolului XX. Vol.I, 1900-1945. Sfârșitul „lunii europene”. Bucrueșri: Editura ALL BIC, 1998;

**Pierre MILZA, Serge BERSTEIN.** Istoria secolului XX. Vol. II, 1945-1975. Lumea între război și pace. București: Edotura ALL BIC, 1998;

**Pierre MILZA, Serge BERSTEIN.** Istoria secolului XX. Vol. III. După 1973. În căutarea unei noi lumi. București: Editura ALL BIC, 1998;

Revoluțiile din 1989. Între trecut și viitor/Coord: **Vladimir TIȘMĂNEANU.** Iași: Polirom, 1999, 2005;

**Serge BERȘTEIN.** Istoria Europei. Volumul V. Secolul XX. (din 1919 pînă în zilele noastre). Institutul european, 1998;

**Vittorio VIDOTTO.** Ghid pentru studiul istoriei contemporane. București: Editura ALL BIC, 2007;

**PETRENCU, Anatol.** Istoria contemporană: studii, materiale, atitudini. Chișinău, Cartdidact, 2011;

**PETRENCU, Anatol.** Istoria universală. Epoca contemporană, 1939-1995 (Europa, S.U.A., Canada, America Latină.). Prelegeri, Ediția a III-a corectată și completată. Chișinău: Museum, 1996;

**COJOCARU, Gheorghe.** Tratatul de Uniunea Sovietică. Chișinău: Civitas, 2005;

**Dicționar** de istorie universală contemporană, de la 1900 până azi. Vol.1 și 2, Jan Palmowsch. Oxford. București, 2005;

Новейшая история стран Европы и Америки. XX век: учеб. для студентов вузов: в 3 ч. / Ред. А.М. Родригес, М.В. Пономарев. - М.: ВЛАДОС, 2012. - Ч. 1: 1900-1945. - 465 с.

<http://www.bibliorossica.com/book.html?currBookId=6645&ln=en>

Новейшая история стран Европы и Америки. XX век: учеб. для студентов вузов: в 3 ч. / Ред. А.М. Родригес, М.В. Пономарев. - М.: ВЛАДОС, 2004. - Ч. 2: 1945-2000. - 336 с.

<http://www.bibliorossica.com/book.html?currBookId=6907&ln=en>

Новейшая история стран Европы и Америки. XX век: учеб. для студентов вузов: в 3 ч. / Ред. А.М. Родригес, М.В. Пономарев. - М.: ВЛАДОС, 2004. - Ч. 3: 1945-2000. - 257 с.

<http://www.bibliorossica.com/book.html?currBookId=6908&ln=en>

## **b) Surse suplimentare**

## **b) Surse suplimentare**

**Henry KISSINGER.** Diplomație. Traducere: Mircea Ștefancu, Radu Paraschivescu. București: Editura BIC ALL, 2000;

**Peter CALVOCORESSI.** Europa de la Bismark la Gorbaciov. Iași: Polirom, 2003;

**GHERGHINA, Sergiu.** Democratizare și consolidare democratică în Europa Centrală și de Est. Iași: Institutul European, 2014;

**Dicționar** de istorie universală contemporană, de la 1900 până azi. Vol.1 și 2, Jan Palmowsch. Oxford. București, 2005;

**ȘANDRU, Dumitru.** Istorie contemporană universală, 1918-1939. Partea I. Univ. Dunărea de Jos din Gașăți, 2003;

**ȘANDRU, Dumitru.** Istorie contemporană universală, 1939-1991. Partea a II-a. Univ. Dunărea de Jos din Gașăți, 2003;

**Francois Chatelet, Evelzne Pisier,** Concepțiile politice ale secolului XX, București, Humanitas, 1994;



**P. Jenkins**, O istorie a Statelor Unite, București, Ed. Artemis, 2002;

**S. Bernstein, P. Milza**, Istoria Europei, Iași, Ed. Institutul European, 1998;

**Francois Chatelet, Evelyne Pisier**, Concepțiile politice ale secolului XX, București, Humanitas, 1994;

**A.Rowley**, Istoria Continentului European, București, Chisinau, Cartier, 200;

**Z.R. Brzezinski**, Marele esec. Nasterea si moartea comunismului in secolul XX, Cluj Napoca, 1993;

**Paul Johnson**, O istorie a lumii moderne. 1920-2000, București, Humanitas, 2003;

**Francoise Thom**, Prabusirea regimurilor comuniste, București, 1996;

**Dan Lazar**, Europa de Sud-Est în perioada contemporană. Ideololgii, lideri, naționalisme, Editura Universității „A.I. Cuza”, Iași, 2007;

**Dan Lazar**, România și Iugoslavia în primul deceniu interbelic. Relații politicodiplomatice (1919-1929), Editura Universității „A.I. Cuza”, Iași, 2009;

**Stevan K. Pavlowitch**, Istoria Balcanilor (1804-1945), Polirom, 2002;

**Barbara Jelavich**, Istoria Balcanilor, vol. II, Iași, 2000;

**Maria Todorova**, Balcanii și balcanismul, Humanitas, 2000;

**Peter F. Sugar (coord.)**, Naționalismul est-european în secolul al XX-lea, București, 2002;

**Stefano Bianchini**, Problema iugoslavă, Ed. BIC ALL, 2003;

**Neagu, Gheorghe**. Curriculum la unitatea de curs Istorie universală. Epoca contemporană. Bălți, 2020.

### **Интернет-ресурсы:**

Библиотека ГУМЕР - <http://www.gumer.info/> Всемирная история. Новые книги.

Библиотека - <http://historic.ru/> Журнал ?Новая и новейшая история? - <http://vivovoco.rsl.ru/VV/JOURNAL/NEWHIST.HTM> Исторические источники по Новой и Новейшей истории стран Европы и Америки на русском языке в Интернете (Электронная библиотека Исторического факультета МГУ им. М.В.Ломоносова) - <http://www.hist.msu.ru/ER/Text/PICT/modern.htm>

Новейшая история - <http://history.rin.ru/cgi-bin/history.pl?num=2313>

«Weblist» ([www.weblist.ru](http://www.weblist.ru)) «Апорт» ([www.aport.ru](http://www.aport.ru))

«Иван Сусанин» ([www.susanin.net](http://www.susanin.net))

«Улитка» ([www.ulitka.ru](http://www.ulitka.ru)) Биографии (<http://www.biografija.ru>)

Большая советская энциклопедия (<http://www.bse.studentport.ru>)

Исторический словарь (<http://www.edic.ru/history/>)

Каталог «Наука и образование России» (<http://sciedu.city.ru/>)

Путеводитель по историческим журналам (The History Journals Guide) Стефана Блашка  
(<http://www.crispinus.com/nfh2/zeitschriften/hjg-start.html>)

Словарь Брокгауза и Ефрона (<http://www.brockhaus-efron.gathina3000.ru>)